



**HÍVOM A CSALÁDOKAT,
HÁZASPÁROKAT, JEGYESEKET ÉS SZERELMESEKET,
A CSALÁDOKAT SZERETŐ SZERZETES- ÉS PAPTESTVÉREKET, ÉS
MINDENKIT, AKI A CSALÁD ÉS AZ ÉLET MELLETT ÁLL!**

Örülök, hogy megint együtt leszünk, meg jó újra találkozni a barátaimmal, de olyan jó volt a nagyiéknál lenni! Már most arra vágyom, hogy megint ott lehessen náluk, mondta az egyik tizenéves fiú, amikor a nyári szünidő elmúltával a gyerekek a nagyszülők vidéki házából visszatértek a városi otthonba. Fantasztikusak a szüleid – jegyezte meg az anya férjéhez fordulva –, nemcsak kibírják egész nyáron át a mi nevetlen fiainkat, de úgy foglalkoznak velük, hogy a gyerekek még élvezik is. Pedig tudom, hogy sokkal szigorúbbak, mint mi, náluk nem lehet lustálkodni, a feladatokat ellazsálni, az étkezésnél válogatni. Mégis minden úgy történik, hogy a gyerek érzi, az neki magának jó, ha nem ellenkezik, sőt, akar együttműködni.

Néhány nap múlva a kisebbik fiú büszkén újságolta szüleinek: képzeljétek, dicséretet kaptam a kötelező olvasmányról írt beszámolómról. Kiderült, hogy az osztályból alig néhányan olvastuk el, nekem meg könnyű volt, mert nagyapával jól meg is tárgyaltuk! A nagyobb fiú pedig jelentette, hogy a hegedűtanár benevezte az országos versenybe, mert minthogy a nyáron a nagyszülőknél rendszeresen gyakorolnia kellett, most ő a legjobb korcsoportjában. Este, amikor az apa felhívta telefonon a nagyapát, odaintette a fiúkat, hogy sikereikről számoljanak be.

Idézzétek fel nagyszüleitekkel való kapcsolatokat! Mit és hogyan tudtok születek, nagyszületek nevelési módszereiből gyerekeiteknek továbbadni?

Később, amikor a szülők kettesben maradtak, a feleség megállapította: nekünk sajnos se időnk, se energiánk nincs arra, hogy úgy foglalkozzunk a fiainkkal, mint ők, akik nyugdíjasok. Csodálom őket, hogy a televízió és az informatika korában a maguk személyes kommunikációjával így tudnak hatni ezekre a mai kamaszokra. Ráadásul nem tanácsokat adnak, nem nekünk magyarázzák meg, hogy mit kellene tennünk, hanem látva és ismerve családunkat megkeresik azt, amivel a javunkat szolgálhatják. Sugárzik belőlük a szeretet, akkor is, amikor rászólnak az unokájukra. Nem azért szólnak rájuk, mert valami olyat tesznek, ami nekik nem tetszik vagy nem kellemes, hanem mert az nem szolgálja a szeretetet. Ezt kellene nekünk is megtanulnunk, de amikor este holtfáradtan hazaérkezünk, és látjuk, hogy a tévét bámulják, a lecke sehol, a konyhában meg ott a sok mosogatni való, akkor én csak rájuk tudok kiabálni, bármennyire szeretem őket.

Néhány hónap múlva, egy hétköznapi vacsora közben megszólalt a telefon. Az apa gondterhelt arccal jött vissza az asztalhoz. Nagyapa hívott – mondta –, arról tájékoztatott, hogy anyámnak fel kell jönnie kivizsgálásra, esetleg műtétre is sor kerül. Gondolom, apám is szeretne a közelében lenni, meg nem is lenne neki jó egyedül otthon. Mondjátok, hogyan tudnánk nekik segíteni? A két fiú szinte egyszerre kiáltott fel: Ideköltöznek! Anyjuk csitította őket: Ezt mondani könnyű, de tudjátok, hogy mennyi figyelem és tapintat kell ehhez? Nem lehet bömböltetni a rádiót, a tévét csak módjával lehet bekapcsolni, a lakásban mindig olyan rendet kell tartani, amilyen náluk van otthon, mert ők a zűrzavaros körülmények között nem éreznék jól magukat. Én akkor is örülök, hogy velük lehetek, és rajtam nem fog múlni, mindent úgy fogok intézni, hogy nekik jó legyen itt – szólt az idősebbik fiú. Majd meglátjátok, hogy rajtam észre se fogják venni – toldotta meg a fiatalabbik, hogy megerőltetem magam, kedves vidám és szolgálatkész akarok lenni, mert értük

mindenre képes vagyok. A háztartási munka is megszorodik, vetette közbe az anya. Mi is besegítünk! – jelentették ki a fiúk.

Osszátok meg azokat az élményeiteket, amikor megtapasztaltátok a nevelés fáradságos munkájának gyümölcseit! Hogyan tudjátok érvényesíteni a szeretet elsőbbségét a gyerekevelés konfliktusaiban?

Kedves házaspárok, jegyesek és szerelmesek! A szülők nevelési felelősségéről a II. Vatikáni Zsinat tanításában olvassuk: „A szülőket, mivel életet adtak gyermekeiknek, terheli a nevelés súlyos kötelessége, és ezért el kell ismerni, hogy ők az első és legfontosabb nevelők. E nevelői feladat annyira jelentős, hogy ha hiányzik, alig pótolható. ... Ezért a család az első iskolája azoknak a közösségi erényeknek, melyekre minden közösségnek szüksége van. A házasság szentségének kegyelmével és feladatával gazdagított keresztény családban a gyermekeket kezdettől fogva arra kell tanítani, hogy a keresztségben kapott hit szerint ismerjék meg és imádják Istent és szeressék a felebarátot; a családban kapják az első benyomásokat az egészséges emberi közösségről és az Egyházzal; végül a család vezeti be őket lépésről lépésre a polgári közösségbe és Isten népébe. Érezzék át tehát a szülők, hogy a valóban keresztény család milyen döntő szerepet tölt be Isten népének életében és fejlődésében”. (Gravissimum Educationis 3.)

Kitől kaptál segítséget, amikor elakadtál a gyermeknevelésben? Milyen segítő iskolai vagy egyházközségi kezdeményezéseket ismersz?

Tudjuk és tapasztaljuk, hogy sietős és zaklatott korunkban a legelkötelezettebb szülők sem tudnak mindenben eleget tenni nevelői kötelezettségeiknek. Segítségükre lehetnek azonban a nagyszülők, akiknek gyermekeikhez és unokáikhoz való kapcsolatát a szeretet határozza meg. A szeretet nélkül ugyanis a nevelés nem lehet eredményes. "A szülői szeretet előbb forrása, majd *lelke*, s ezért *törvénye* is lesz minden konkrét nevelői cselekedetnek, melyet a szeretet drága gyümölcseként a szelídség, az állhatatosság, a jóság, a szolgálatkészség, valamint a lemondásra, az önmeztagadásra és az önátadásra való törekvés tesz gazdaggá." (FC 36)

Nagy ajándék a generációk együttműködésének lehetősége a családban mind a nagyszülők, mind a szülők számára. A szülő merje rábízni a nagyszülőkre gyermekeiket, ugyanakkor a nagyszülők se tekintsék csupán gyerekpásztornak önmagukat. Legyenek leleményesek, osszák meg tapasztalatukat, tudásukat rájuk bízott unokáikkal. Ugyanakkor a nagyszülők is tanulhatnak unokáiktól, akik sokszor náluk biztonságosabban kezelik a mai technikai eszközöket.

Nem feledkezhetünk meg arról sem, hogy ahogy a szeretet jegyében a nagyszülők osztoznak a szülők nevelési felelősségében, úgy a szülők sem háríthatják el maguktól a felelősséget a nagyszülők testi-lelki jólétéért. „A család minden tagja – ki-ki a maga feladatának megfelelően – megkapja a kegyelmet s vele a feladatot is, hogy napról napra építse a személyek közösségét, ... amely a kicsinyekkel, a betegekkel, az öregekkel szemben tanúsított gondoskodás, a mindennapos kölcsönös szolgálatok, valamint a javak, az örömök és bánatok megosztása révén valósul meg. ... Elsődleges szerepe van a szülők és a gyermekek közötti nevelői kapcsolatnak, melyben mindenki ad és kap valamit. A gyermekek szülők iránti szeretete, tisztelete és engedelmissége pótolhatatlan módon építi az őszintén emberi és keresztény családot.” (FC 21)

Bíró László
az MKPK családreferens püspöke
a Magyar Katolikus Családegylet elnöke